

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

RPW/8324/2019 P
Data: 2019-02-08

Warszawa, dnia 31 stycznia 2019 r.

DWOiP-I-053-15/18/4

UNP: 181122-01699

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2019 -02- 08
ZAL.	NR

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz Pami Przewodnik,

W odpowiedzi na pismo Pana Rzecznika dotyczące traktowania więźniów oraz Reguł Nelsona Mandeli uprzejmie informuję, iż obecnie trwają prace nad weryfikacją tłumaczenia Reguł. Po ostatecznym uzgodnieniu polskiej wersji językowej tego dokumentu, zostanie on umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Pragnę także poinformować Pana Rzecznika, że Służba Więzienna na bieżąco prowadzi działania zmierzające do poprawy warunków wykonywania kar pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania panujących w zakładach karnych i aresztach śledczych. Na działania te składa się szereg przedsięwzięć, m.in. w obszarze działalności resocjalizacyjnej, szkoleniowej (której podlegają funkcjonariusze i pracownicy cywilni SW), jak również w przedmiocie prowadzenia działalności inwestycyjnej.

Jednym z zapowiadanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości elementów reformy więziennictwa są plany budowy i modernizacji zakładów karnych. W tym roku przekształceniu lub likwidacji uległy małe i wyeksploatowane jednostki penitencjarne, co pozwoliło na racjonalizację wydatków ponoszonych na ich utrzymanie. Przekształcenia jednostek polegały na zamianie ich w oddziały zewnętrzne pozostające w strukturze innych, większych zakładów karnych i aresztów śledczych.

Takie działania pozwalają na racjonalizację kosztów oraz lepsze zarządzanie. Reforma w tym zakresie przyczynia się również do poprawy warunków bytowych osadzonych. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w Polsce ponad połowę więzień zbudowano przed II wojną światową. Są również zakłady karne, które liczą sobie ponad 200 lat. Wszelkie prace modernizacyjne i remontowe w tych jednostkach wymagały nie tylko zgody konserwatora zabytków, ale również ogromnych środków finansowych, mających na celu dostosowanie starych budynków i instalacji do aktualnych wymogów.

Kolejnym elementem efektywności systemu stosowanego w Polsce jest Zarządzenie Dyrektora Generalnego SW z 21 grudnia 2010 r. w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń, które

zawiera szereg uregulowań w zakresie promowania zawartych w prawie międzynarodowym, m.in. właśnie w Regułach Mandeli, postaw dotyczących traktowania więźniów, zapewnienia im ochrony i odpowiednich warunków odbywania kary pozbawienia wolności.

Także w programach kursu przygotowawczego, szkolenia podoficerów, chorążych i oficerów Służby Więziennej dla wszystkich specjalizacji znajdują się treści traktujące o zasadach humanitaryzmu, praworządności, tolerancji, akceptacji oraz z zakresu zapobiegania stosowania tortur i innych form okrutnego, niehumanitarnego i poniżającego traktowania.

Wobec wszystkich funkcjonariuszy odbywających szkolenie wstępne podczas kursu przygotowawczego oraz odbywających szkolenie zawodowe na pierwszy stopień podoficerski, chorążego i oficerski w ramach bloku tematycznego „*Międzynarodowe standardy wykonywania kary pozbawienia wolności*”, realizowane są treści programowe związane z realizacją i wdrażaniem Reguł Minimalnych ONZ, tj. *funkcje i charakterystyka Reguł Minimalnych (Reguły Mandeli) i wpływ standardów międzynarodowych na prawo karne penitencjarne oraz praktykę wykonywania kary pozbawienia wolności w Polsce*.

Omawiane są zawarte w programie szkolenia kwestie dotyczące Reguł Minimalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych:

- standardy dotyczące przyjmowania więźniów do jednostek penitencjarnych oraz przygotowania ich do zwolnienia i udzielania pomocy postpenitencjarnej;
- standardy dotyczące metod i środków oraz programów oddziaływania penitencjarnego;
- standardy dotyczące organizacji życia uwięzionych, warunków materialnych, socjalno-bytowych, opieki medycznej i religijnej;
- standardy dotyczące personelu i jego relacji z osadzonymi;
- standardy dotyczące postępowania ze szczególnymi kategoriami osadzonych.

Ponadto w 2017 r. na naradzie instruktazowo-szkoleniowej specjalistów okręgowych inspektoratów Służby Więziennej oraz kierowników penitencjarnych organizowanej przez Biuro Penitencjarne Centralnego Zarządu Służby Więziennej omawiano obszary tematyczne związane z Regułami Nelsona Mandeli celem poprawy praktyki postępowania z osadzonymi oraz ich funkcjonowania w jednostkach penitencjarnych, a także upowszechnienia ich wśród funkcjonariuszy Służby Więziennej.

W Centralnym Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu trwają obecnie prace nad nowymi programami szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej, którymi objęci zostaną w trakcie szkolenia zarówno funkcjonariusze, jak i pracownicy więziennictwa od 2019 r. W nowych programach w dalszym ciągu będą uwzględnione treści z zakresu zakazu stosowania tortur, niehumanitarnego i poniżającego traktowania i postępowania z ofiarami przemocy, w szczególności uwzględniające tematykę związaną z międzynarodowymi standardami wykonywania kary pozbawienia wolności, zawartą w Europejskich Regułach Więziennych i Wzorcowych Regułach Minimalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczących postępowania z więźniami (Reguły Mandeli).

W projekcie Zarządzenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej dotyczącego programów szkolenia tematyka ta została również uwzględniona.

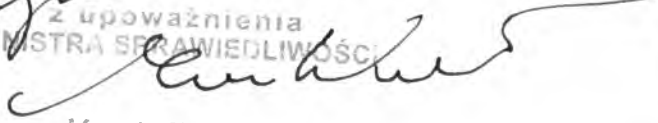
Ponadto Minister Sprawiedliwości przygotowuje zmiany w zakresie szkolenia i kształcenia funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Nastąpią one w 2019 roku, w związku z utworzeniem nowej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej – uczelni Służby Więziennej.

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.2018 poz. 912) uczelnia rozpocznie funkcjonowanie od dnia 1 stycznia 2019 r. W uczelni Służby Więziennej studia pierwszego i drugiego stopnia odbywać będą funkcjonariusze w ramach służby kandydackiej, a także będą mogli kształcić się funkcjonariusze i pracownicy w ramach studiów i studiów podyplomowych.

Uczelnia Służby Więziennej pod nazwą „Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie” została utworzona z dniem 31 sierpnia 2018 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie (Dz.U. 2018 poz. 1461).

Aktualnie trwają prace nad programem studiów, w których zgodnie z decyzją Ministra Sprawiedliwości powyższa problematyka zostanie uwzględniona i będzie przedmiotem wszechstronnego kształcenia kadr Służby Więziennej.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Marcin Warchoń
PODSEKRETARZ STANU